

DZIENNIK WILEŃSKI

Adres Redakcji i Administracji: Dominikańska Nr. 4.

Redakcja otwarta od godz. 2—4 po poł.

Administracja otwarta codziennie od g. 10 do 6 wiecz., w niedziele od 1—2.

WARSZAWSKI PRZEMIERZALNY w Redakcji: Rocznie—62 msk., półrocznie—30 msk., kwartalnie—16 msk., miesięcznie—4 msk. Z przesyłką: Rocznie—14 m. 40 fen., półrocznie—7 m. 20 fen., kwartalnie—3 m. 60 fen., miesięcznie—1 m. 20 fen. Zmiana adresu—20 fen.

CENY OGŁOSZEŃ: Na 4-ej str. za wiersz drobego druku—25 fen., nekrologi—40 fen. Ogłoszenia przyjmuje Administracja „Dziennika Wileńskiego” do godz. 4 po poł. Po godz. 4-ej nekrologi i inne niecierpiące retencji wiadomości przyjmuje drukarnia ks. A. Rutkowskiego, Królewska (Botanicka) № 9.

Numer pojedynkowy 5 kop. = 10 fen.

Gazeta wychodzi codziennie—z wyjątkiem dni poświęconych.

TELEGRAMY.

KOMUNIKAT URZĘDOWY NIEMIECKI.

Kwatera główna 12 paźdz.

FRONT ZACHODNI.

Grupa wojsk następcy tronu ks. Rupprechta.

Działalność artylerii we Flandrii ograniczała się wczoraj do silnej walki ogniowej na odcinku nadbrzeżnym oraz w lesie Houthoult.

W ciągu nocy silny skuteczny ogień był skierowany na teren bojowy od Lys aż do drogi Menin-Ypern.

Dzisiaj rano wzmożł się on raptownie do stopnia ognia huraganowego, poczem nastąpiły na szerokich odcinkach nowe ataki nieprzyjacielskie.

Grupa wojsk niemieckiego następcy tronu.

Na północo-zachód od Soissons, oraz na wschód od Mozy działalność bojowa obu stron artylerii stała się bardzo gwałtowną. Około Vauxaillon natarły silne francuskie oddziały wywiadowcze, lecz zostały odparte.

Na wschód od Samogneux doszło do miejscowych walk o okopy na wschodnich zboczach wyniosłości 344.

FRONT WSCHODNI

Na północo-wschód od Rygi oraz nad Zbruczem działalność bojowa była bardziej ożywiona, niż dni uprzednich. Podczas starć lotnych oddziałów liczni jeńcy dostali się w nasze ręce.

FRONT MACEDOŃSKI.

W kotlinie Monastyru oraz w zagłębieniu Cernej obustronna artyleria zwalczała się chwilami w sposób bardzo silny.

Na prawym brzegu Wardaru nie powiódł się atak kompanii angielskiej przed liniami bułgarskimi.

Pierwszy generał kwatermistrz Ludendorff.

BERLIN (12 bm. wiecz. Urzędowanie).

Bitwa we Flandrii jest jeszcze w pełni rozwoju na froncie natarcia Langemarck — Zonnebeke.

Na północ od Poelcapelle i na południo-zachód od Passchendaele toczy się walka w miejscach wdarcia się Anglików.

KOM. URZĘD. AUSTR.-WĘGIERSKI.

Wiedeń, 12 października.

Przy małej działalności bojowej sytuacja wszędzie bez zmian.

Naczelnik Sztabu Generalnego.

BERLIN (12 bm. Tel. pryw.) — Kanclerz Rzeszy wyruszył wczoraj, według «Berl. Tagebl.», po zamknięciu Reichstagu, do Kurlandji.

BERLIN (11 bm. W. T. B.) — Pełnomocnik republiki Urugwaju zakomunikował zgodnie z otrzymanym poleceniem rządowi do spraw zewnętrznych dekret swego rządu, który oświadcza bez podania powodów stosunki do Rzeszy niemieckiej jako zerwane.

Jednocześnie prosił on o doręczenie mu jego paszportów.

BERLIN (11 bm. Telegr. pryw.) — «Voss. Ztg.» donosi z Zurychu, że, według gazety «Morning Post», wszystkie statki niemieckie, internowane w porcie Callao, zostały zaopatrzone w załogi peruańskie.

BERLIN (12 b. m. Tel. pryw.) — «Berl. Tag.» komunikuje, iż w portach peruańskich znajduje się 6 niemieckich statków handlowych o ogólnej pojemności 44.000 t.

W tej liczbie znajdują się: duży statek, należący do północo-niemieckiego Lloyd'u, oraz dwa statki linii Kosmos.

BERLIN (11 b. m. Tel. pryw.) — «Deutsche Tagesztg.» donosi z Zurychu, iż król Albert belgijski odwiedził wkrótce na froncie króla włoskiego. W Rzymie oczekują delegacji belgijskiej pod kierunkiem belgijskiego ministra spraw zewnętrznych.

BERLIN (11 bm. W. T. B.) — Rząd angielski dokonywa obecnie szczegółowego śledztwa co do pochodzenia i zakresu propagandy pokojowej w Anglii.

Z osobami, co do których zostały ustalone stosunki z agentami pacyfistycznymi w krajach neutralnych oraz państwach walczących, ma być postąpione z największą surowością.

BERLIN (12 b. m. Tel. pryw.) — «Voss. Ztg.» donosi z Lugano, iż poseł do Izby włoskiej, Morgari, przywódca pacyfistycznych socjalistów—został internowany na wyspie Sardyjni.

BERLIN (12 bm. Tel. pryw.) — «Deutsche Tagesztg.» donosi z Bernu, że tamtejsze poselstwo bułgarskie zaprzecza jako zuchwałemu wymysłowi wiadomości angielskiej, według której osobistości bułgarskie w Szwajcarii rzekomo proponowały Rumunji zawarcie pokoju separatystycznego.

BERLIN (12 b. m. Tel. pryw.) — «B. Z. am Mittag» donosi z Amsterdamu, że najbliższe posiedzenie parlamentu greckiego, które ma się odbyć w Atenach w końcu października, będzie posiadało znaczenie nadzwyczajne.

Venizelos obraca obecnie deklarację polityczną, w której Grecja pod nowym rządem uroczyście zaprzecza wszystkim czynom ex-króla Konstantyna, które ten ostatni popełnił w ciągu ostatnich czasów swych rządów.

Deklaracja ta wystawia jako prawo i obowiązek Grecji zastosowanie się do urzędowych zobowiązań, które Grecja przyjęła przez umowę z Serbią.

PETERSBURG (10 bm. Renter.) — Ponieważ jest oczekiwany dekret rządowy, zaspokajający główne żądania kolejowców, komitet wykonawczy postanowił zakończyć dzisiaj strejk.

BERLIN (11 b. m. Tel. pryw.) — «Berl. Lokalanz.» donosi z Rotterdamu, że, jak komunikuje dzisiejszy «Daily News», petersburska rada robotn. i żołn. obrała wczoraj nowy komitet wykonawczy, który składa się z 13 «bolszewików», 6 socjal-rewolucionistów i 3 socjal demokratów.

PETERSBURG (10 b. m. P.T.A.) — Oprócz Ceretellego, gazeta «Bierzewija Wiedomosti» wymienia również b. ministra spraw wewnętrznych, Awksientiewa, jako ewentualnego przedstawiciela demokracji rosyjskiej na konferencji koalicyjnej w Paryżu.

BERLIN (12 bm. Tel. pryw.) — «B. Z. am Mittag» komunikuje, iż termin podpisywania się na rosyjską pożyczkę wolnościową został przedłużony do czasu rozpoczęcia się sesji konstytuancy.

PETERSBURG (11 b. m. P.T.A.) — W petersburskim okręgu wojennym rozpoczęto na rozkaz ministra wojny zwalnianie żołnierzy, poboru 1895 i 1896 r.

HELSINGFORS (11 bm. P. T. A.) — Według danych tymczasowych ostateczne wyniki wyborów do Sejmu będą następujące: socjal-demokraci—92 miejsca, blok burżuazyjny 64 miejsca, partja agrarna—26 miejsc, partja szwedzka 17 miejsc i 1 Łepończyk.

BAKU (11 bm. P.T.A.) — Rozpoczął się tutaj w całej miejscowości strejk powszechny robotników i pracowników w przemyśle naftowym pod kierunkiem głównego komitetu, oraz komitetów okręgowych. W mieście panuje spokój.

PETERSBURG (11 bm. P. T. A.) — Na kolei Władkawkaskiej banda przestępców, składająca się z 10-ciu mężczyzn, zerwała szyny i spowodowała wykołajenie się pośpiesznego pociągu, 6 wagonów z pomiędzy którego spadło z nasypu. Przestępcy zrabowali następnie wszystkich podróżnych, z pomiędzy których 8 zostało zabitych, 50 zaś zranionych.

PETERSBURG (11 bm. P.T.A.) — Ekspedycja karna generała Korowiczenko przybyła do Taszkientu, zajęła dom swobody, siedzibę powstańców, zrewidowała lokal rady robotn. i żołn. i aresztowała mianowanego przez nich gubernatora łącznie z członkami komitetu rewolucyjnego.

Spokój został szybko przywrócony.

PETERSBURG (11 bm. P. T. A.) — Związek wydawców pism oraz naczelnych redaktorów ogłosił odezwę do czytelników, że prasa może znaleźć się wkrótce w bardzo trudnej sytuacji wskutek nadzwyczajnego zwiększenia się cen materiałów oraz pracy drukarzy, niedającego się naprawić zużycia i strejku, który wybuchł niedawno w fabrykach papieru.

PETERSBURG (11 bm. P.T.A.) — Władze wojskowe zamknęły istniejące około 10 lat skandynawskie biuro podróży.

SZTOKHOLM (11 bm. W. T. B.) — Król polecił utworzenie gabinetu naczelnikowi krajowemu, Widenowi, prezesowi drugiej Izby, który co do swych poglądów politycznych należy do umiarkowanych liberałów.

BERLIN (12 b. m. Tel. pryw.) — «Berl. Lokalanz.» komunikuje z Rotterdamu, iż przedstawiciel biura Rentera w Amsterdamie dowiadytuje się z poselstwa angielskiego w Haadze, iż na rozkaz rządu angielskiego została zawieszona komunikacja telegraficzna pomiędzy Anglią i Holandją a depezy handlowych i finansowych, dopóki rząd holenderski nie położy kresu przewozowi piasku, żwiru i innych materiałów przez Holandję do Belgii.

BERLIN (12 bm. Tel. pryw.) — «Voss. Ztg.» donosi z Chrystjanji, iż związek właścicieli okrętów został powiadomiony przez ministerjum spraw zewnętrznych, że Ameryka zarekwirowała wszystkie budujące się okręty norweskie.

Właścicielom okrętów poradzono podjęcie wspólnej akcji w celu obrony ich interesów.

BERLIN (11 bm. Tel. prywatny). «Berl. Lokalanz.» dowiadytuje się z Londynu, iż urząd amerykański do spraw zagranicznych zawarł podobno, według «Morning Post», ostateczną umowę z rządem japońskim.

Wzajemnie za wywóz stali z Ameryki do Japonji, Japonja odda część swych statków na usługi żeglugi atlantyckiej.

MONACHJUM (12 bm. W. T. B.) — Na wczorajszym posiedzeniu wieczornym komisji finansowej prezes ministrów, hr. Hertling oświadczył, iż pogłoski co do tego, że Niemcy już rozpoczęły pertraktacje pokojowe ze swymi przeciwnikami, są całkowicie bezpodstawne. Pogłoski te należy zdaje się przypisać intrygom nieprzyjacielskim.

PARYŻ (12 b. m. Hawas) — Izba deputowanych. Minister aprowizacji Long oświadczył w odpowiedzi na różne interpelacje w sprawach

żywnościowych: odbywają się układy w celu zjednoczenia wszystkich środków transportowych i żywnościowych i zabezpieczyć Anglii, Francji i Włoch w pierwszej linii codzienny kawałek chleba. Z liczby 86 milionów centnarów konsumpcji brakuje jeszcze 20 milionów.

Izba przyjęła przy pomocy podniesienia rąk formułę przejścia do porządku dziennego, wyrażającą rządowi zaufanie.

Z Reichstagu.

Posiedzenie plenarne z dn. 11 paźdz.

BERLIN (11 bm. W. T. B.) — Podczas trzeciego czytania projektu prawa w sprawie odbudowy niemieckiej floty handlowej pos. Bell (centr.) proponuje wniosek co do ustalenia ewentualnej pomocy towarzystwom żegluga.

Pos. Herzfeld (niez. soc.) Nie głosujemy za tym prezentem dla przedsiębiorców na koszt robotników.

Pos. Emmel (soc.) Z celami prawa jesteśmy zgodni, będziemy jednak głosowali za projektem tylko w tym wypadku, jeśli przyjęty będzie nasz wniosek co do zwrotu wartości pokojowej utraconego statku, a zabezpieczenia reszty, jako pożyczki.

Wniosek socjalistyczny zostaje odrzucony i projekt prawa z wnioskiem Bella przyjęty przeciw głosom obu grup socjal-demokratycznych.

Sekretarz stanu dr. Helfferich: Przyjęte prawo jest silną podstawą dla odbudowy Niemiec po wojnie i nie powinno służyć przywilejom poszczególnych klas, lecz dla dobra całego narodu. Dla przyszłych warunków życia szerokich kół naszej pracującej ludności jednym z najważniejszych warunków jest przywrócenie handlu zagranicznego. To, że wśród gwaru straszliwych walk naród niemiecki myśli o zabezpieczeniu sobie otwartego morza i zdecydowany jest nie tylko do walki z nieprzyjacielem, lecz i do pracy pokojowej, stanowi symbol (ożywione brawa!)

Następnie trzecie czytanie budżetu dodatkowego.

Pos. Ledebour (nicz. soc.) przemawia za rezolucją, by przy uświadomieniu żołnierzy ograniczyć się do spraw związanych ze służbą wojskową. Wszelkie polityczne pouczenie żołnierzy, szczególnie co do celów wojennych i w sprawach pokojowych przez przełożonych — powinno być zakazane. Obecnie działalność uświadamiająca winna być natychmiast przerwana.

Budżet dodatkowy po mowach przedstawicieli obu frakcji socjal-demokratycznych zostaje przyjęty przeciw głosom obu socjalistycznych grup. Czwarte dopełnienie ustawy o żołdzie zostaje przyjęte.

Następnie dalszy ciąg dyskusji nad interpelacją w sprawie prawa o zgromadzeniach i stowarzyszeniach.

W szczegółowej dyskusji, do której dołączono również sprawy cenzury, aresztu ochronnego i stanu obłąkania brali udział mowcy wszystkich stronnictw izby. Przytoczone zarzuty wyjaśniane były przez sekretarza stanu, dr. Helffericha, podsekretarza stanu dr. Walrafa i pułkownika Wrisberga. Po zakończeniu dyskusji rezolucja komisji, o ile żądała szybkiego zniesienia cenzury, została odrzucona, natomiast przyjęta została ta jej część, która domagała się ogłoszenia zasad, którymi cenzura się kieruje, jak również usunięcia obowiązku otrzymania koncesji.

Na interpelację centrum w sprawie stosunków gospodarczych stery średnio-zamożnych odpowiedź nastąpi później.

Projekty prawa w sprawie uproszczenia opieki prawnej i uzupełnienia

nadzoru nad przemysłowymi i innymi sądami załatwione zostały w drugim i trzecim czytaniu. Następuje krótka dyskusja w sprawie zagadnień społecznych. Porządek dzienny jest wyczerpany.

Prezes dr. Kaempfer przesyła wojskom na wszystkich frontach, nacelnemu dowództwu i wojskom w kraju pozdrowienie Reichstagu. Do narodu woła: nie tracić nerwów! Następne posiedzenie 5 go grudnia. Porządek dzienny nie ustalony. Koniec o godz. 8 i pół.

Z prasy polskiej.

Zwrot w stronnictwie realistów.

Pod tytułem «Szkodliwe przymierze» jeden z wybitnych publicystów stronnictwa realistycznego, znany też naszej wileńskiej publiczności p. W. B. zamieszcza w «Kurjerze Polskim» znamieny artykuł, zapowiadający, jeżeli się nie mylimy, stanowczy zwrot w polityce realistów i rozbrat stronnictwa tego z narodową demokracją.

Z obowiązku obiektywnego informowania czytelników naszych o wszystkich ważniejszych przemianach i zwrotach politycznej myśli polskiej, zamieszczamy poniżej kilka ważniejszych ustępów z pomienionego artykułu:

«Jednym z najniepomyślniejszych wydarzeń w wewnętrznej i zewnętrznej polityce polskiej w ciągu szeregu lat ostatnich, pisze p. W. B. — było zbliżenie, jakie przed wojną jeszcze nastąpiło pomiędzy Stronnictwem Polityki Realnej a Demokracją Narodową. Geneza tego faktu jest po dziś dzień wciąż dosyć nieuchwytna. Ideowo objaśnić ją można wyłącznie wyrażnym zwrotem, jaki zaszedł wśród endecji około 1908 roku ostatecznie i wyraził się przejściem na program ugodowy polsko-rosyjskiej. Praktycznie odegrały tu rolę osobiste «posunięcia» poszczególnych działaczy w obu tak dągu obcych sobie obozach, posunięcia, mające na celu znalezienie dla pewnych zamierzeń swych silniejszego oparcia. Zwrot programowy stosunku do Rosji dokonany przez Koło Polskie w Petersburgu i popierany przez p. Romana Dmowskiego w kraju — nie mógł przejść bez wrażenia wśród ugodowców starej daty. Odnaleźli w nim oni objaw dla siebie niechętnie pomysłowy. Doszli do wniosku, iż oto Narodowa Demokracja «awrocila się», iż weszła na drogę politycznej trzeźwości, iż wciągnęła w siebie to, co było zasadniczą podstawą działania realizmu...»

«Uгода realistów to był kompromis, zawierany vom Fall zu Fall przez niewielu, mających dostęp do petersburskich pałaców dworskich i ministerjalnych gabinetów. Pertraktacjom ich przysięgał zazwyczaj ścisły rachunek polityczny, niekiedy zawadny, ale nigdy nie ciskający na szalę polsko-rosyjskich przetargów ani duszy narodu, ani całej jego przyszłości. Uгода realistów była poświęceniem się jednostek, kwitujących z popularności — dla zysków społeczeństwa. Zupewnie inną ugodę przywiózł był w fałdach swojej togi wracający z zagranicy via Petersburg p. Dmowski. Przewódca endecji polskiej przywiózł ugodę uczuciową z dorobioną do niej historjozoficzną teorią.

Co u realistów było metodą, sposobem, środkiem — u Demokracji Narodowej stało się roku wojny najjaśniejszym hasłem politycznym, obliczonym na niezliczone rzesze. Realiści obiecywali Rosji co najwyżej polską lojalność z musu, p. Dmowski dawał jej polską miłość i wiarę i ufność — i nastrojał odpowiednio do tego zbiorową duszę całej Polski. Tę różnicę w obozie realistów wytknięto,

osłabione jednak już wówczas stronnictwo nie zdecydowało się na jej wypuklenie, lękając się rozbitcia «solidarności», której mniemanym wykładnikiem stać się miał właśnie komitet narodowy...»

«I polityka ta wypełnia cały następny okres po wyjściu Rosjan z Polski w działaniu t. zw. Koła Międzypartyjnego w Warszawie i «Komitetu Narodowego», prześladowanego nad Nowe. Koło Międzypartyjne tkwiąc w dogmatyzmie upartym, najprzód liczy się ciągle z powrotem Moskali, niezmordowaną potem podejmuje przeciwko chcącemu prowadzić Polskę naprzód aktywizmowi wszelakiemu obstrukcję. «Komitet Narodowy» nad Nową czepia się rozpaczliwie tonącej Rosji, to znów idzie na pasku intryg Buchanana i Paleologa, promieniując pod postacią najfatalniejszych robót politycznych zagranicą. I wszystko to się dzieje w Warszawie, w Petersburgu, w Moskwie, w Paryżu, w Londynie i w Lozannie na zasadzie niby porozumienia realistów i Narodowej Demokracji. I wszystko to rzuca cień na ludzi i program, w którym na nonsens polityczny zaprawdę nie było miejsca. I aż dziwno, że to trwa tak długi. Że dawny krytycyzm, dawne zdrowie moralne, dawna przezorność nie powracają tam, gdzie miały tyloletnie siedlisko. Że nie odżywa wśród realistów polskich najcenniejsza z ich dawnych cnót, cnota rozważli...»

Ale wreszcie coś się staje w tym względzie. Jednocześnie prawie w Polsce, w Rosji i na emigracji zachodniej. W Warszawie — najwybitniejsi dawnego realizmu mężowie zrywają z programem obstrukcji i gęną się do pracy twórczej, w Petersburgu — najpoważniejsze grono konserwatystów polskich zakłada nową partję «odrodzenia państwowości polskiej» i głosi za budowaniem już dziś Polski państwowej, zaś w Lozannie powstaje głębszy spór pomiędzy p. Piltzem i Dmowskim. Wszystko to razem ma symptomatyczne znaczenie. Zepsuło się coś w państwie duńskim. Konkubinat realistyczno-endecki ma się najwidoczniej ku schyłkowi.

Królestwo Polskie.

Poświęcenie pomnika na grobie bohaterów 1863 r.

Do pism warszawskich donoszą: Dnia 7 bm. ksiądz rektor Stanisław Nowakowski z Miedniewic dokonał uroczystego poświęcenia pomnika, staraniem ludu wzniesionego na gruncach folwarku Mogił pod Bolimowem, ku uczczeniu poległych w tem miejscu w 1863 r. bohaterów.

Pomnik wykonany został z granitu polnego, według projektu profesora architektury na politechnice, p. K. Jankowskiego.

Pomnik, strojny kwieciami i zielenią, wywiera piękne i mocne wrażenie. W ozdabianiu pomnika wzięli szczerzy i serdeczny udział dziewczęta z Grabiny i Bartnik, pod kierunkiem p. Bronowskiej.

Ceremonja poświęcenia rozpoczął gorącym przemówieniem ks. rektor Nowakowski, poczem na mównicy ukazał się inicjator uroczystości, p. M. Nagabuziński, który w słowach treściwych i pełnych tężyzny przedstawił obrazowo zebranym przebieg walk o wolność i swobodę narodu naszego i zakończył wezwaniem do zgody i jedności.

Następnie przemawiał przedstawiciel Stowarzyszenia Weteranów z 63 r. p. Horodyński.

Z kolei zabrali głos: od obywatelstwa dr. Twarowski, a od włościan gospodarz Swojewski. Oba mowcy nawoływali, aby wszystkie stany, ramie przy ramieniu stanęły do pracy

przy odbudowie państwowości polskiej.

Po każdej mowie przygrywała hymny narodowe orkiestra włościańska z Miedniewic. W uroczystości wzięło udział kilka tysięcy osób.

Oddzielnymi grupami wystąpiły kółka wiejskie: «Przedświt», «Przeblysk» i «Jutrzenka». Okazale wygłosiła kompanja z Miedniewic z kapelą na czele, oraz szkółki i ochronki okoliczne.

Całości zebrania dopełniało licznie przybyłe obywatelstwo, oraz tłum włościan z okolicznych wsi.

Ceremonja uroczystości — przeprowadzonej w doskonałym porządku i odpowiedniej powadze — wywierała nadzwyczaj podniosłe wrażenie.

Uroczystość zakończono odśpiewaniem hymnów: «Boże, coś Polskę» i «Jeszcze Polska nie zginęła».

Usuwanie pomnika Aleksandra II w Częstochowie.

Jak donoszą pisma warszawskie, pomnik cesarza Aleksandra II, wystawiony pod Jasną Górą, ma być usunięty. Rozpoczęto już budowę rusztowania dla robót, związanych z jego rozbiórką.

Z Warszawy.

VI zjazd prawników i ekonomistów polskich.

«Przegląd Poranny» komunikuje, że z inicjatywy koła prawników polskich odbywać się będą w Warszawie w dniach 17, 18 i 19 grudnia r. b. obrady VI go zjazdu prawników i ekonomistów polskich.

Przedmiotem obrad mają być wogóle wszelkie zasadnicze zagadnienia z dziedziny nauki prawa publicznego i prywatnego i z dziedziny gospodarstwa narodowego, związane z potrzebami bieżącej chwili dziejowej.

Niezależnie od tematów, jakie wybiorą sobie dowolnie uczestnicy zjazdu, pożądane są referaty:

- a) o należytej organizacji kredytu publicznego w związku z rozwinięciem systemu hipotecznego (hypoteki włościańskie),
- b) o stosunku państwa do gminy,
- c) o sądach przysięgłych a sądach ławniczych,
- d) o przysiędze, jako dowodzie w procesie cywilnym,
- e) o środkach i warunkach zabezpieczenia po wojnie rozwoju normalnego gospodarstwa narodowego,
- f) o środkach, dążących do zabezpieczenia własności nieruchomości wiejskiej i miejskiej,
- g) o kooperatywach,
- h) o polskiej prawniczej terminologii sądowej.

Komitet organizacyjny tworzą: pp. Stanisław Kijeński prezes, H. Radziszewski wice-prezes, Stanisław Wilczyński sekretarz, Bohdan Chełmicki, Stefan Chomiczewski, Alfons Parczewski, Stanisław Rodkiewicz, Bolesław Zembrzusiński, członkowie.

Komitet organizacyjny pragnie, aby zjazd przyczynił się do grantownego zbadania zasadniczych zagadnień życia naszego; dlatego gorąco prosi wszystkich prawników i ekonomistów polskich o wzięcie czynnego udziału w pracach zjazdu i o przysyłanie referatów z wnioskami, lub streszczeń ich, najpóźniej do 25 listopada r. b., jakoteż o wczesne zgłoszenia udziału, bo to jest niezbędne dla ułożenia porządku obrad zjazdu, jakoteż dla opublikowania i przedstawienia go władzy we właściwej porze.

Referaty lub ich streszczenia, z wnioskami, wszelkie zapytania i wkładkę należy adresować (jako list rekomendowany) do p. Stanisława Kijeńskiego (Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście № 30), w którego mie-

szkaniu mieści się biuro komitetu organizacyjnego zjazdu.

Z GALICJI.

Frakcja katolicko-ludowa.

Poseł Matakiewicz ogłasza, że po wystąpieniu z grupy konserwatywnej utworzył z posłem Potoczkiem frakcję katolicko-ludową, której prezesem jest Potoczek. Frakcja ta jest parlamentarnym wykładnikiem stronnictwa, działającego pod protektoratem biskupa Wałęgi w powiecie tarnowskim, a mającego w tygodniku «Lud katolicki» swój organ publicystyczny.

Dookoła wojny

Cel ofensywy we Flandrii.

«Manchester Guardian» pisze: Celem naszej ograniczonej ofensywy na zachodzie jest zdobycie wysoko położonego terytorjum we Flandrii ze zboczem górskim między Thouront i Thielit włącznie. Jesteśmy pewni, że cel nasz osiągniemy. Kwestja tylko, czy osiągniemy go obecnie, czy też przyszłej wiosny. Szybkość następujących po sobie naszych ataków dowodzi, że Haig nie uważa za wykluczone osiągnięcie tego jeszcze przed nadchodzącą zimą, do czego niezbędny jest piękny październik.

„Tanki“ niemieckie.

Binro Reutersa komunikuje: Doświadczenia, poczynione przez Niemców podczas walk nad Sommą i obecnie we Flandrii, skłoniły ich do zmiany zdania co do wartości «tanków».

Obecnie czynią oni sami próby z pewnego rodzaju «tankiem», który posiada się na kołach łańcuchowych i jest uzbrojony w działo 77 milimetrowe oraz karabiny maszynowe. «Tank» niemiecki posiada specjalne urządzenie w celu ułatwienia mu przedostawania się przez okopy. Jest on zaopatrzony w małą wieżyczkę obserwacyjną ponad daszkiem. Opancerzenie sięga do samego dołu, poniżej kół nawet.

Roosevelt na froncie włoskim.

«Berl. Tag.» donosi z Lugano: Gazety medjolańskie donoszą, że Roosevelt oczekiwany jest na froncie włoskim, gdzie ma być przyjęty z królewskimi honorami.

Niemcy.

Sytuacja polityczna.

Sytuacja polityczna w Reichstagu dotychczas po wypadkach ostatnich dni nie jest wyjaśniona. W środę wieczorem kanclerz Rzeszy przyjął posła v. Payera, jako męża zaufania większości Reichstagu, w celu poinformowania go o panujących nastrojach. Skrajne koła lewicowe uważają za niemożliwe dalsze pozostanie na urzędzie dr. Michaelisa i sekretarza stanu, v. Capellego.

Naogół podkreślany jest fakt, że ostatnia sesja Reichstagu silnie skonsolidowała większość Reichstagu, ku której zaczęła ciążyć i ogromna część narodowo-liberałów.

W sprawie trzech posłów z niezal. frakcji socjal., mianowicie Dittmanna, Haasego i Vogtherra, nic się nie zmieniło i wniosek prokuratorji państwa co do skasowania ich nieetykalności poselskiej do Reichstagu nadal nie został.

Austro-Węgry.

Fantazje ozeskie.

We wrześniowym numerze «Czeskiej Rivue» przedstawia dr. Fr. Vahal obraz przyszłej powojennej Austrii według programu polityki czeskiej.

Ma to być Austria federalistyczna. Austriacki związek państwowy ma się składać z następujących jednostek państwowych:

1) Z państwa czeskiego, w którego skład wchodzi: Czechy, Morawy i Śląsk (czy i Śląsk Cieszyński?)

2) Z państwa wewnętrznego austriackiego, (Górna i Dolna Austria, Salzburg, Tyrol i niemieckie części Karyntji i Styrii).

3) Z państwa illiryskiego, (Kraina, Gradyska, Gorycja, Istria, Dalmacja i słoweńskie części Karyntji i Styrii).

4) Z państwa małopolskiego. (!)

5) Z państwa ruskiego (Wschodnia Galicja i Bukowina). (!)

6) Z wolnego stołecznego państwowego miasta Wiednia. (!)

7) Z wolnego portu Tryestu.

Organy państwowe mają być następujące, cesarz, rząd austriacki, kanclerz państwowy, senat i trybunał państwowy. Na czele poszczególnych państw stoi prezydent, jako zastępca panującego.

Rząd austriacki tworzą: zastępcy państw pojedynczych, kanclerz państwowy, ministrowie: obrony państwa, skarbu, handlu i komunikacji. Senat składa się z 300 członków, wybranych przez parlamenty poszczególnych państw.

Każde państwo poszczególne jest niezawisłe, o ile niezawisłość ta nie jest ograniczoną przez suwerenność państwa związkowego.

W państwach poszczególnych zabezpieczone jest prawo samodzielnego rozstrzygnięcia w kwestjach kulturalnych i szkolnych. Zaprowadzone być mają katastry narodowe. Poszczególne państwa mają dwuizbowe parlamenty.

Pisma czeskie witają projekt d-ra Vahala przychylnie, widząc w nim punkt zaczepny do rozwinięcia zasadniczej (!) dyskusji w tej kwestji.

Co do nas wzruszająca jest troska d-ra Vahala w obdarzeniu nas jeszcze jedną odmianą rozbioru pod formą nowej państwowości «małopolskiej»!

Ma ona akurat tyle sensu, co «wolne miasto Wiedeń».

Anglja.

Rekrutacja armji kobiecej.

«Neue Zürcher Ztg.» komunikuje z Londynu, iż minister wojny zażądał utworzenia armji kobiecej, a mianowicie powoływania miesięcznie do szeregów 10000 kobiet.

Mają one nosić uniformy koloru «khaki» i być użytkowane częściowo w kraju, częściowo zaś zagranicą.

We wszystkich angielskich gieldach pracy zostały utworzone biura rekrutacyjne dla kobiet.

Sytuacja w Irlandji.

Według gaz. «Nieuwe Rotterd. Courant», współpracownik «Daily Mail», który odwiedził przywódcę rewolucyjnej armji irlandzkiej w zachodniej Irlandji, de Valera, komunikuje, że de Valera posiada obecnie pod swymi rozkazami 15,000—20,000 dobrze wyćwiczonych ochotników.

W hrabstwie Clare 80 proc. ludności są to zwolennicy «sinn-feinistów». Kobiety i księża pracują również niezamordowanie dla republiki irlandzkiej.

Śmierć sinn-feinisty, Tomasa Ashera, nawróciła setki wahających się.

Liczba członków ruchu «sinn-feinistów» wciąż wzrasta.

Współpracownik z Belfastu pisze w londyńskiej «Morning Post» z dnia 28 września: «Na podstawie zasięgniętych przeze mnie informacji muszę przyznać, że obecnie na południu i południo-zachodzie Irlandji panuje stan większego wzburzenia niż przed Wielkanocą 1916 r.

Mąż zaufania z Corku komunikuje, że o ile rząd nie poczyni bardzo ostrożnych kroków względem «sinn-feinistów», w takim razie grozi wkrótce nowa rewolta.

W nocy odbywają się pochody powstańców, którzy organizują manifestacje, wyrażające sympatje w stosunku do Niemiec. Ludzie ci często napadają na żołnierzy i marynarzy. Szczególnie charakterystycznym dla warunków, panujących na południu i zachodzie Irlandji, jest stopniowe emigrowanie protestantów na północ, gdzie się czują bezpieczniejsi pomiędzy swymi współwyznawcami.

Nic dziwnego, iż unijonisci są coraz bardziej niezadowoleni z rządów sekretarza stanu Duke, który pod wielu względami nie jest lepszy od swego poprzednika Birella.»

Francja.

Z kongresu socjalistycznego w Bordeaux.

«B. Z. am Mittag» komunikuje z Genewy pod datą 10 bm., iż narady kongresu socjalistycznego w Bordeaux zostały ogłoszone w poniedziałek po południu jako poufne w celu rozpatrzenia zobowiązań sprzymierzeńczych w stosunku do aljantów i nie zaakceptowanych przez parlament umów państwowych prezydenta ze sprzymierzeńcami.

«B. Z. am Mittag» komunikuje dalej z tego samego źródła, iż przyjęta przez konferencję socjalistyczną uchwała końcowa Renaudela domaga się paszportów do Sztokholmu, rewizji celów w jennych oraz energiczniejszej polityki co do obrony kraju, oraz wypowiedzi się na rzecz wejścia w skład rządu.

Renaudel został ponownie powołany na kierownika organu socjalistycznego «Humanité».

Włochy.

Następca Canepy.

Włoski komisarz do spraw żywnościowych, Canepa, który był namiętnie zwalczany przez interwencjonistów, podał się niedawno do dymisji.

Obecnie włoski dziennik urzędowy zamieszcza dekret, mianujący generała Alfieri, dotychczasowego podsekretarza stanu do spraw amunicji, kierownikiem włączonego do ministerjum spraw wewnętrznych podsekretarjatu stanu do spraw arowizacji i konsumpcji.

ROSJA.

Skład nowego gabinetu ministrów.

Pet. ag. tel. donosi:

Według stronnictw nowy gabinet rosyjski przedstawia się w sposób następujący:

Trzech socjal-rewolucjonistów (prezydjum, komunikacje, gospodarstwo wiejskie),

czterech socjal-demokratów (sprawy wewnętrzne, poczta, telegraf, sprawiedliwość, praca i zaprowiantowanie),

trzech socjalistów niezależnych (wojna, marynarka, oświata), jeden demokrata radykalny (finanse), czterech kadetów (handel i prze-

mysl, pomoc społeczna, wyznania, kontrola państwowa),

wreszcie dwóch bezpartyjnych (sprawy zewnętrzne i przydzium Rady gospodarczej).

Reorganizacja kwatery głównej.

PETERSBURG (11 bm. P.T.A.)—Jak komunikują pisma, podróż prezesa ministrów Kierenskiego, oraz ministrów spraw wewnętrznych, wojny i marynarki do kwatery głównej ma ważne cele na względzie, mianowicie przeprowadzenie zmian w dowództwie armji i przekształcenie kwatery głównej, która zostanie znacznie zmniejszona w celu nadania jej większej ruchliwości.

Kwatura główna zostanie prawdopodobnie przeniesiona z Mohylewa do innego miasta. Podróż ministrów będzie trwała 5 dni.

Z parlamentu prowizorycznego.

PETERSBURG (11 bm. P.A.T.)—Jak informują pisma, 120 miejsc, przynależnych w parlamencie prowizorycznym grupom nie socjalistycznym, są podzielone w sposób następujący: kadeci—64, partja handlowo-przemysłowa—34, komitet moskiewskich polityków—15, właściciele ziemscy—7.

Parlament prowizoryczny wznowi dopiero wówczas swe posiedzenie, gdy tych 120 członków zostanie obranych.

Nowe kredyty.

«Matin» donosi z Petersburga, że parlament tymczasowy uchwalił nowe kredyty u koalicji w wysokości 9 miliardów rb.

Stanowisko Ukraińców.

Ukraińskie biuro prasowe, znajdujące się w Zürichu, komunikuje z Petersburga, iż na konferencji demokratycznej delegaci ukraińscy żądali wyłączenia przedstawicieli burżuazji ze składu rządu i natychmiastowego rozpoczęcia układów pokojowych.

Czego pragną żołnierze na froncie.

Na ostatniem posiedzeniu rady robotn. i żołn. — według «Rieczy» — sprawiło olbrzymie wrażenie wystąpienie oficera Dubasowa. Przybył on wprost z frontu i oświadczył w swej mowie: Żołnierze obecnie nie pragną ani ziemi, ani wolności. Pragną oni tylko końca wojny. Cokolwiekbyśmy tu mówili, żołnierze nie będą dalej walczyć. W milczeniu, które nastąpiło po tem oświadczeniu, jakiś głos się odezwał: W ten sposób nie przemawiali nawet bolszewicy. Dubasow odpowiedział: Wiemy to i nic nas nie obchodzi, co bolszewicy mówią, spełniam tylko mą powinność i komunikuję wam to, co mi mówili żołnierze.

Republika i kozacy.

«Neue Zürich. Ztg.» donosi z Petersburga, że pełnomocnik kozaków wręczył Kierenskiemu rezolucję kozaków z całej Rosji w sprawie ogłoszenia republiki. Kozacy widzą w tem uszczuplenie praw konstytuancy. Kozacy razem z innymi narodami Rosji dążą do demokratycznej związkowej republiki. W odpowiedzi swej Kierenski oświadczył, że rząd chce przeszkodzić zamachom na zdobycze rewolucji. Rozstrzygnięcie, czy republika ma być związkowa, czy centralistyczna pozostawione będzie konstytuancie. Prawdopodobnie forma państwowa Rosji ukształtowana będzie na wzór Ameryki Północnej. Kierenski oświadczył, że zwolennikiem daleko idącej federacji. Gen. Muraszewski mianowany został szefem sztabu generalnego.

Plany Kornitowa.

«Times» podaje oświadczenie Kornitowa, w którym ten ostatni stara się usprawiedliwić Kornitów twierdząc, że wiódł swe wojska do Petersburga, ponieważ nadesłano mu wiarogodne informacje, iż bolszewicy gotują na wrzesień rozruchy w celu owdzięcia rządem. Nie miał on wcale ambitnych planów, uważał tylko za konieczność zostanie członkiem rządu.

Anglii na Bałtyku.

«Lok. Anz.» donosi z Kopenhagi: W sprawie usadowienia się Anglików w zatoce Fińskiej «Nowoje Wremia» donosi, że siły angielskie w bieżącym roku wojny znacznie tam wzrosły. Obrona wyspy Ozyli i wysp Alandzkich znajduje się pod dowództwem angielskim.

Ograniczenie ruchu kolejowego.

«Nowoje Wremia» donosi, że rosyjski minister komunikacji oświadczył, iż cały ruch prywatny na kolejach rosyjskich musi być zatrzymany od listopada do końca wojny, ponieważ ze względu na brak paliwa niemożliwe jest utrzymanie wojskowego ruchu kolejowego.

Los uniwersytetów.

PTA. donosi, że ministerjum oświaty postanowiło zamknąć wyższe zakłady naukowe w Petersburgu do końca roku szkolnego. Działalność naukowa ich nie będzie przerywana.

Sprawy żydowskie.

«Nowoje Wremia» w numerze z dn. 26 sierpnia zamieszcza korespondencję ze Sztokholmu treści następującej: Komitet holendersko-skandynawski ogłosił drobiazgowo sprawdzanie o naradach swych z delegatami żydowskiego związku socjalistyczno-robotniczego «Poale-Syom», Borochowem, Chazanowiczem, Kaplańskim, Lokkerem i Zerubawelem:

Delegacja wita pokojową politykę Rady delegatów robotników i żołnierzy, oraz komitetu holendersko-skandynawskiego i wskazuje na jedność narodu żydowskiego i na międzynarodowy charakter kwestii żydowskiej, przyczem żąda, ażeby kwestja żydowska rozwiązana była przez traktat pokojowy. Co do Polski, delegacja wyraziła swój żal, z powodu, iż większość socjalistów polskich wymaga od żydów wyrzeczenia się swej narodowości i prosi międzynarodówkę o wypowiedzenie się w tej sprawie.

Delegacja reasumuje swe postulaty w kwestji żydowskiej w sposób następujący:

1) Zupelne równouprawnienie żydów pod względem praw obywatelskich we wszystkich krajach. Przy restauracji miejscowości, które ucierpiały z powodu wojny, żydom powinna być zapewniona taka sama pomoc, jak i innym narodowościom.

2) Wolność emigracji i osiedlania się żydów we wszystkich krajach.

3) Autonomia narodowa na podstawie zasady osobisto-nacjonalnej oraz uprawnienie narodowe żydów w państwie, okręgu i gminie w krajach, gdzie zamieszkuje masowo.

4) Zagwarantowanie swobodnej działalności kolonizacyjnej żydów, skierowanej do utworzenia ośrodka żydowskiego w Palestynie.

KRONIKA.

KALENDARZYK.

Dziś: Edwarda.

Jutro: Kaliksta.

Pejutrze: Teresy.

Wschód słońca—o g. 6 m. 25.

Zachód słońca—o g. 5 m. 07.

Z WILNA.

— **Sprawa kartofli.** Zarząd «Zjednoczenia» zawiadamia, że osoby, które zapisały do sklepów miejskich № 1 i 8 mogą otrzymywać w tych sklepach na odcinki zupowe na razie kartofle w ilości po 5 1/4 fun. na osobę w cenie 33 fenygów. Odcinki ważne są tylko na czas, na który są wydane.

— Z „Lutni“.

Jutro, w niedzielę, 14 bm. wystawioną zostanie barwna sztuka w 7 obrazach W. Anczyca «Kościuszko pod Raclawicami». Obraz I-y—u prezydenta, obraz II-gi—Przysięga, obraz III-ci—Rzeź w Kozubowie, obraz IV-ty—Bartosz Głowacki, obraz V-ty Okopy, obraz VI-ty—Raclawice, obraz VII-my—Nobilitacja.

W wykonaniu «Kościuszki pod Raclawicami», bierze udział przeszło 100 osób.

Pomiędzy obrazem V i VI przerwy niema.

Początek widowiska o godz. 5 pp. Wszystkie bilety na przedstawienie niedzielne są już wyprzedane.

Z PROWINCJI.

Szkolnictwo w Rydze.

Jak dowiaduje się «Korespondencja B.», 15 października zostaną znowu otwarte szkoły w Rydze. Dla dzieci niemieckich są przeznaczone 4 szkoły ludowe, dla dzieci łotewskich—5, żydowskich—1 i rosyjskich—2. Poza tem ma być otwarta szkoła średnia (t. zw. miejska) dla dzieci obojga płci.

Skarbiec w Waszyngtonie.

Nie takie to jeszcze bardzo dawne czasy, gdy żelazna skrzynia była ideałem bezpieczeństwa prywatnych i publicznych pieniędzy. Gdy się pojawiły kasy, zabezpieczające pieniądze od ognia i złodzieja, roznalci kresowicze zaczęli dobrze sypiać, pewni

będąc, że złodzieje nie dobiórą się do ich złota. Ale w najnowszych czasach, gdy majątki prywatne zaczęły osiągać miliardowe sumy, właściciele ich zaczęli spoglądać na wszystkie kasy o najmisterniejszych zamkach z nieufnością i rozmyślać nad skutecznym zabezpieczeniem swego majątku. W r. 1885 król kolejowy Vanderbilt za poradą inżynierów kazał sobie zbudować skarbiec, wykuty w skale, i tam przechowywał swoje 100 mil. dolarów. Do skarbcza wiódł korytarz o 4-ch drzwiach żelaznych, z których każde ważyły 82 centnary. Skarbiec ten uchodził za bezpieczny zupełnie wobec ognia, wody i włamywaczy.

Najlepszy wszakże skarbiec posiadają obecnie Stany Zjednoczone w Waszyngtonie. Pracowano nad jego budową przez długi szereg lat i zastosowano wszystkie najnowsze wynalazki, po dokładnem ich wypróbowaniu. Jest to prawdziwa twierdza, urągająca najgenialniejszym włamywaczom. Pierwsze drzwi, wiodące do skarbcza, wywołują zdziwienie swą prostotą i słabością. Są to cienkie drzwi z dębiny, nie mające nawet rygle. A jednak są one najnowszą zdobyczą techniki. W chwili, gdy ktoś niepowołany odsunie jeden z rygli, natychmiast odzywają się dzwonki we wszystkich biurach policyjnych Waszyngtonu i w straźnicy Banku. Główną rzeczą jest tutaj takie przeprowadzenie drutów elektrycznych, że niemożliwym jest przynajmniej przy obecnych środkach przecięcie owych przewodników.

Po otwarciu tych drzwi ukazują się widzowi drugie olbrzymie drzwi żelazne. Do tych drzwi służą trzy klucze, które są w posiadaniu jednego z dyrektorów Banku amerykańskiego, pierwszego buchaltera i pierwszego kasjera. Każdy z tych urzędników zamyka jeden z trzech zamków, poczem tak go ustawi, że dziurka się zamyka, a klucza do niej wetknąć nie można. Tajemnica polega na skombinowaniu liter, wymyślonem przez posiadającego klucz urzędnika. Gdy urzędnik litery ustawi w wyraz, przez siebie wybrany, wówczas otwór zamku jest wolny i dopiero można go kluczem otworzyć.

Gdyby więc kto cudem przyszedł do posiadania wszystkich trzech kluczy, jeszcze żadnego zamku nie otworzy, bo nie wie, w jaki wyraz ustawić litery. Gdyby chciał na chybił trafił skombinować, to może cały rok przepędzić na daremnym kombinowaniu.

Po tych drzwiach następują dwie bramy kratowe żelazne, leżące blisko siebie i zaopatrzone w bardzo kunsztowne zamki.

Gdy się je otworzy, staje się przed właściwymi drzwiami wchodowymi, które ważą 120 centnarów i posiadają mnóstwo pomysłowych kombinacyjnych rygli, zasuwających się za pomocą jednego zamku i klucza. Gdy wieczorem drzwi te zostaną zamknięte, na otwór zamku zapada płyta pancerna i wtedy nawet posiadacz klucza nie potrafi rygli odsunąć. Płyta pancerna usuwa się mianowicie sama, automatycznie o pewnej godzinie, oznaczonej naprzód przez zamkającego, np. o godzinie 8-ej z rana. Wewnątrz drzwi znajdują się zegary, których wskazówki nakręca zamykający na pewną godzinę. Następnie kluczem obraca zamek, rygle się zasuwają, płyta pancerna spuszcza się na otwór zamku i od tej chwili, aż do oznaczonej godziny, nawet właściciel klucza nic nie wskóra. Punktualnie o godzinie oznaczonej płyta pancerna uniesie się w górę i wtedy można rygle za pomocą klucza odsunąć. Wewnątrz drzwi umieszczono do tego trzy zegary, ażeby na wypadek zepsucia się dwóch, drzwi mogły się otworzyć.

Skarbiec Stanów Zjednoczonych oświetlony jest elektrycznością i nie posiada ani okien, ani otworów wentylacyjnych, które zmniejszyłyby bezpieczeństwo twierdzy.

Powale, podłogę i cztery ściany pokrywają stalowe płyty pancerne. Za nimi znajdują się mury z bloków granitowych, umocowanych na cemente. Potem idą znowu płyty pancerne w dwóch szeregach, a pusta przestrzeń pomiędzy nimi wypełniona jest kulkami ze stali. Następnie znajduje się znowu mur z bloków granitowych, a wreszcie ostatnią ścianę skarbcza stanowią pancerne płyty. Taka ściana ma 3 yardy grubości. Ową przestrzeń, wypełnioną kulami stalowymi, wprowadzili budowniczości dlatego, że gdyby włamywacze potrafili nawet przewiercić bloki granitowe, to doszedłszy do warstwy kul, nie mieliby dla narzędzi wiertniczych punktu oparcia i wszelkie wiercenie trwałoby wieki.

Dawniej umieszczano w skarbcu przyrząd, za pomocą którego można by każdej chwili zalać go wodą w razie pożaru. Dzisiaj zaniechano tego systemu, skarbiec bowiem budową samą jest zabezpieczony przed działaniem płomieni i gorąca.

Bywały także dawniej automatyczne urządzenia, które po wejściu złodzieja do skarbcza, zalewały go wodą, w której tonął włamywacz. I ten przyrząd zarzucono obecnie, bo się ufa zupełnie odporności murów.

KINEMATOGRAF

Helios

Róg Wileńskiej i Ś-to Jerskiej.

KINEMA-TOGRAF LUX

Ś-to Jerska II.

Właściciel J. Krubicz.

Kto chce sprzedać prywatnie

za dobrą cenę (nie do magazynu) cennoci: perły, drogie kamienie, zegarki, antyki, lombardowe kwity i sztuczne zęby. Tatarska 20—17, Poczter. r-k

Kronika tyg.

największe zdjęcia aktualne z natury.

Początek: w sobotę i niedzielę o g. 1-ej po poł., w reszcie dni o godz. 4-ej.

Wejście do kinematografu jest wolne dla wszystkich tak cywilnych, jak i wojskowych.

13—16 października 1917 r.

Dzika woda

wspaniały obraz w 4 cz. z życia hiszpańskiego w wykonaniu wybitnych artystów na tle przedniej natury.

Wiejski niedolega

b. wes. kom. w 2 cz.

Historja brudasa

komiczny.

Koniec o godz. 11-ej.

Tylko dn. 12, 13 i 14 października.

1. **OPANCERZONA PIWNICA**, kryminalny kino-dramat interesującej treści w 4-ch wielkich częściach z udziałem słynnego londyńskiego dedektywa **Stuarta Webba**. 2. **Ja je zabrałem**, komiczne. 3. **Eureka!** kom.

Ponad program: **ULANI POLSCY**, nadzwyczaj interesujące zdjęcia z natury pochodzą ulanów polskich.

Introligator

B. Aleksander drowicz, Tatarska II, przyjmuje roboty w zakresie fachu webodzące. **Poszukuje mieszkańca**, składającego się z 6—10 pokoi w centrum miasta nie wyżej 1-go piętra. Dowiedzieć się: Ul. Ś-to Jerska 24—1, od g. 8—1. Tamże **kupię fortepian lub pianino** w dobrym stanie. K. Downer. 904

Potrzebna

osoba inteligentna do zarządu gospodarstwa domowego i jadalni. Tatarska 5—4, Andrzejewska.

Zginęła d. 8 bm. wyszedłszy z łazienki na Zarzeczu staruszka lat 80, dzieciennia i chorego Marcjanna Sławys. Ktoby wiedział, gdzie przebywa, proszony jest zawiadomić stroskaną córkę. Połocka № 3—12, Anna Sarolis. 908

Dr. S. KRASZEWSKI

powrócił. 906

Dobroczyanny № 2 a m. 3.

DRZEWO OPALOWE, SUCHE,

polecą J. Sliwiński, Ś-to Jerska № 18. Kantor otwarty od godz. 9—12 i od 1—3 po poł. 912

Jadłodajnia Nr. 234

przy hotelu **NISZKOWSKIEGO**.

obiady z 2 dań wydają się od 11 1/2—4.

Dziś baranina pieczona,

jutro schab z kapustą

w czwartki kolduny.

Cena zup 25 fenygów. 913

Potrzebna

zręczna służąca do kawiarni. Królewska 5, Morawski. 905

DRUKARNIA

Ks. A. RUTKOWSKIEGO

WILNO, ul. Botaniczna Nr. 7.

Przyjmuje wszelkie obstarunki w zakresie drukarstwa wchodzące,

jako to:

Czasopisma, sprawozdania, broszury,

oenniki, dziesią, okularze,

adresy, etykiety, rachunki, kwit-rjuszki, bilety wizytowe, koperty,

tabele, blankiety, klepsydry i t. d.

Wykończenie staranne.

Ceny umiarkowane.